

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentaria Vetustissima & profundissima Super Canticvm Canticorum Salomonis Qvod Hebraice Dicitvr Sirhasirim

Wolbero <de Sancto Pantaleone>

Coloniae Agrippinae, 1630

Versvs IX. Similis est dilectus meus caprea, hinnuloque ceruorum, en ipse
stat post parietem nostrum respiciens per fenestras, prospiciens per
cancellos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10027

VERSUS IX.

Similis est dilectus meus caprea, hinnuloq; ceruorum. en ipse stat post parietem nostrum respiciens per fenestras, prospiciens per cancellos.

Vnde similis dicitur Caprea hinnuloq; ceruorum: caprea enim naturale est semper ascensus quærere; & cum sanctis gratiarum distributio diuerso tribuatur modo; alij quidem sic, alij verò sic, soli vnigenito non ad mensuram dat Deus spiritum, quia in ipso habitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter. Sancti enim in virtutum studio nunc ascendunt, nunc non ascendunt, quia in eorum mètib; gratia illa quam habent nunc operatur nunc quiescit, quatenus hoc eis sit ad humilitatis custodiam, quod non semper in promptu habent collatæ virtutis gratiam. Isti autem dilecto non ad tempus, neq; per interualla, sed sine intermissione virtutum constat gratia, sicut de eo scriptum est, quia descendit spiritus sanctus in columba specie, & mansit super eum.

Hinnulo quoq; Ceruorum assimulatur propter velocitatem, quia sicut hinnulus propter iuuenilis corporis leuitatem multo velocior ceruo est; sic dilectus iste quasi hinnulus Ceruorum, hoc est filius Patriarcharum de quorum stirpe processit, longè præstantior & agilior virtutum efficaciam & verbo-

rum sapientiam est ipforum antiquorum Patrum studijs & documentis.

Cum ergò omnes, iste dilectus exhortando & præfiliendo ad virtutum studia prouocet, quidam autem pro posse suo sequantur, quidam fragilitate obstante sequi se posse desperent, nonnulli peccatorum mole depressi ad ea resurgere diffidant, aufert eis omnem occasionem diffidendi delicta prætendens dilecti huius pietatem ineffabilem omnes ad sui gratiam misericorditer inuitantem, & subdit, en ipse stat post parietem nostrum &c. Vnus est paries generalis, peccati scilicet originalis, sed iste paries in multos diffunditur parietes speciales actualis peccati: Ex originali namq; peccato quasi ex quadam malsâ processerunt multa & diuersa actualia peccata, quia postquam per originale peccatum primi parentis lapsi sunt, genus infirmitatis huius in posteros transfunditur, videlicet ad peccata semper esse procliues. Verum iste generalis paries destrui cœpit veniente per carnem Dei filio, cuius sanguine tandem submotus & dissipatus est, quando soluens inimicitias inter Deum & hominem reconciliauit nos Deo; & ne possit reformari, quotidie destruitur in Ecclesiam per gratiam baptismi.

Specialis verò paries in diuersis diuerso constituitur modo, quia in alio est vitium superbiam, in alio auaritia;

liorem in virtutibus Patriarchis de quorum stirpe descendit.

Paries originalis peccati parietes n. uli sunt.

Paries originalis peccati quando destrui cœptus. Ephes. 2.

Christus cui Caprea aut hinnulo ceruorum assimilatur.

1. Cor. 7. Ioh. 3.

Colos. 2.

Marci. 1.

Hinnulus ceruo velocior est, & significat Christum agi-

Actualis peccati parietes in diuersis diuerso constituantur modo.

ritiæ; in isto luxuriæ, in illo impudiciæ; in aliquo inobedienciæ, in nonnullo impatientiæ, siue aliud quodcunq; vitium, quod iuxta ipsius vitij qualitatem, & modum, & numerum, facit qualemcunq; parietem inter hominem & Deum, quoq; vitium maius, vel crebrius, siue numerosius est in homine, eò grauius & immobilius pondus est in pariete.

Quomodo dicatur stare Dilectus retro vtrumq; parietem originalis & actualis peccati.

Sed post istum parietem siue generalem peccati originalis, siue specialem actualis stat dilectus iste, quia paratus est misericorditer suscipere, quicunq; aliquo tali remoto pariete, in eodem destruendo per pœnitentiam ei studuerint repropinquare. Stare quippe est adiuuantis, sedere iudicantis, post parietem stat, quia dum ad nos per gratiam suam disponit venire, obstante pariete peccati, quasi compellitur stare. Primo namq; diu stetit ne veniret ad amouendum illum parietem peccati originalis, propter multa actualia peccata, quibus implicabatur mundus prohibendo aduentum eius, multis afflictionibus & aduersitatibus, quibus insequabatur eos, qui aduentam eius desiderabant & expectabant, quo veniente sciebant hunc parietem destruendum per sanguinem ipsius, & Deo se reconciliandos.

Fenestra per quas dilectus dicitur re-

Stetit ergò hac de causa & venire distulit, respiciens interrim per fenestras prospiciens per can-

cellos. Quid enim erant fenestrae in pariete, nisi Prophetæ alijque Doctores legis diuinæ, quorum doctrina & prædicatione quasi quosdam exitus respiciendi Deus inueniret per quos aliquod gratiæ suæ lumen profunderet, quo illuminatum & admonitum genus humanum, desisteret retardare huius dilecti aduentum saluti suæ profuturum, tantæ malitiæ quasi cuiusdam parietis interpolitione.

Cancelli verò, id est anterior pars ædificij fuerunt præcedentes antiqui Patres, videlicet Patriarchæ ante legem Christum annuntiantes, per quos longè post venturus ex parte prospiciebat signis & portentis, & quibusdam rationum documentis; admonendo ne impedirent pariete malorum suorum futura tantæ salutis suæ tempora.

Tandiu ergo stetit post parietem nostrum misericorditer prospiciendo, & verbo, lege, signis, atq; prodigijs consulendo, donec tandem per motus afflictione suorum crebro clamantium, *veni Domine & noli tardare, relaxa facinora plebis tuæ*, compressis omnium terrarum motibus sub Cæsare Augusto, & firmissima verissimæque pace Dei ordinatione disposita, quasi concusso, iam pariete obstantis malitiæ, cœpit desideratam diu faciem dilectus

spicere in pariete generali sunt Prophetæ, & quare.

Cancelli per quos dilectus in pariete generali prospicit antiqui fuerunt Patres.

Quandiu dilectus steterit ita prospiciens.

Etus iste nascendo ascendere, atq; deinceps prædicando, moriendo, resurgendo, in cœlum ascendendo sicq; per totam orbem Euangelij sui legem spargendo, diu oppositum, quotidie per gratiam baptismi destruere peccati originalis parietem.

Fenestræ & Cancelli per quos dilectus in pariete actualis peccati prospicit sunt Euangeliorum, & Apostolorum, aliorumq; Patrum documenta & exempla.

Porro fenestræ & cancelli in pariete actualis peccati, per quos quotidie prospicit dilectus iste, sunt Euangeliorum & Apostolorum, cæterorumq; sanctorum Patrum exempla & documenta; ibi quidem fenestræ, vbi scientiæ & intelligentiæ lumen cordibus nostris infundunt, vt videre possumus, qualiter cuiusq; peccati parietem inter nos & Deum positum amoueamus; Cancelli verò eo loco vbi ex eorum scriptis Deum ad nos respicientem per contemplationis virtutem ex parte cognoscimus, & ex parte prophetamus, vt dum futuræ vitæ gloriam vel pœnam attendimus, peccati parietem à Deo nos separantem, quotidie destruere laboremus.

1. Cor. 13.

Parietis post quem dilectus dicitur stare significat naturam humanam assumptam, cancelli & fenestræ per quos ad nos prospicit diuinitatem eius innuunt.

Amplius. Veniens in carne Dei filius, stetit post parietem mortalitatis nostræ, prospiciens ad nos per fenestras & cancellos diuinitatis suæ; quin etiam Deus claruit ex miraculorum potentia, & tamen latuit ex humanæ passibilitatis natura. Qui enim per fenestras & cancellos prospicit, nec totus videatur, nec totus non videtur: sic nimirum

& Redemptor noster in carne veniens Deum se ex miraculis ostendit, ex passionibus verò occultauit. Post parietem ergo humanæ passibilitatis stetit, quia ex humanitate occultus inter homines, non vt Deus venit; per fenestras verò & cancellos prospexit, quia miseratione diuina toti generi humano perennia salutis dona dictauit. Et quia delictam quam intus misericordiæ suæ intuitu attraxit, foris quoq; prædicationis verbo instruxerit, eandem subdendo manifestet.

VERSVS X.

En Dilectus meus loquitur mihi: surge, propera amica mea, columba mea, formosa mea, & veni.

Locutio ista dilecti tripliciter distinguitur pulchritudine & ordine appellationis, adhortationis, & causæ: appellationis quidem dum dicit *amica mea, columba mea, formosa mea*; adhortationis verò dum dicit, *surge, propera, veni, causæ*, dum dicit, *iam enim hyems trāsijt, imber abiit & recessit, flores apparuerunt, tempus putationis aduenit*. Pulchritudo quippe appellationis est, dicere *amicam, columbam, formosam*; pulchritudo adhortationis, *surge, propera, veni*; pulchritudo causæ, *hyemē & imbrem recessisse flores apparere, tempus putationis adesse, vocem turturis auditam esse, ficus protulisse grossos suos, vineas florentes odorem dedisse*.

Locutio dilecti tria in se continet, appellationem dilectæ, adhortationem, & causam vt triusq;

Ordo